

Vállaltuk ezt az áldozatot, mert a magyar erdőgazdaság minden munkaterületét be akarjuk kapcsolni a szakirodalom ápolásába, s mert bízunk tagtársaink megértésében és segítségében.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében az évközben belépő tagok kötelezettsége ugyanannak az évnek az elejével kezdődik. Vagyis erre az évre is az egész évi tagdíj befizetését kell kérnünk. Nemesak mert az alapszabályok így rendelkeznek. Hanem mert a tagdíjvédelem az «Erdészeti Lapok» fenntartásának egyetlen anyagi alapja.

Az Egyesület mindent elkövetett, hogy folyóirata újból megjelenhessen, az első füzettel talán azt is sikerült igazolnia, hogy hasznos szolgálatra vállalkozott, érdemes munkát tud végezni. *További útját a tagok magatartása határozza meg*, anyagi tekintetben is.

Bízunk benne, hogy t. Tagtársaink tisztán látják s nem hagyják cserben 34. évbe lépő folyóiratunkat, amelynél csak egyetlenegy idősebb az egész világon!

Mostani számunk minden példányához 1 db postatakarékpénztári befizetési lapot is mellékelünk, reméljük nem hiába!

Az előbb közölt táblázatból mindenki megállapíthatja, mennyi tagdíj terheli; azoktól, akik első felhívásunkra *e.ő.éget* küldtek be, csak a *különbözet* szíves átutalását kérjük. De mert szegények vagyunk nagyon, esetleges felülfizetéseket hálás köszönettel nyugtáztunk.

Dr. Mihályi Zoltán

Irodalom

Kövesi Antal: Hidraulika. (A «Népszava» kiadása, Budapest, VII., Erzsébet-krt. 17. 1947. 252 oldal. Ára fűzve: 80 Ft.)

A «Népszava» valóban igen hasznos feladatra vállalkozott, amikor műszaki könyveinek sorozatában *Kövesi* professzor munkáját is a mérnöktársadalom rendelkezésére bocsátotta.

Akik méltányolhatták *Kövesi Antal* kimagasló pedagógiai értékét — márpedig a magyar erdőmérnököknek egész nemzedékét ő tanította mechanikára, géptanra — azok nemcsak átfogó, mely tudását becsülik nagyra, hanem világos fogalmazását és szabatos meghatározásait is. Mert ezek olyan előnyök, amelyek egy nehéz, mennyiségtanon alapuló tudományág ismereteinek a közvetítésekor kétszeres súllyal esnek latba.

A «Hidraulika» már ezert is nagy nyeresége műszaki irodalmunknak, mert hiszen a bányá-, kohó- és erdőmérnöki kar hallgatói és a gyakorlat emberei számára készült, *tanítani* kíván, tehát elsősorban az akadálytalan érthetőség útján kellett célja felé igyekeznie,

De *Kövesi* professzor 4 évtizedes tanári pályáján alaposan megismerte az ábrák és példák didaktikai értékét is és most is bőségesen él az eredményes magyarázatnak ezekkel a fegyvereivel; a szöveget 232 ábra kíséri és a nehezebb tételek megvilágítására több példát is ad, összesen 135-öt!

Könyve 6 fejezetre oszlik. Ezek: I. Hidrosztatika, II. Hidrodinamika, III. Csővezetékek, IV. Csatornák, V. Hidrometria és VI. A hidromechanika gyakorlati alkalmazásai. Részletesebben — sajnos — nem foglalkozhatunk velük, csak azt kívánjuk még megjegyezni, hogy a szerző a lehetőség szerint a bonyolult mennyiségtani levezetéseket is mellőzte és inkább grafikus eljárásokkal, integrálgörbék szerkesztésével állapította meg eredményeit.

A kitűnő munka méltán sorakozik a szerző régebbi művei: a «*Szilárdságtan*» és «*Grafosztatika*» mellé és a magyar mérnöktársadalom, —

amelynek alig van gyakorlati célokat szolgáló hidraulikai szakmunkája —
 őszintén hálás lehet érte az érdemes szerzőnek; M.

Dr. Torday Ervin: Erdőgazdasági alapismeretek. (III. átdolgozott és bővített kiadás. A szerző tulajdona. Készült dr. Móricz Miklós könyvnyomdájában, Budapest, 1948.)

A munka I. kiadása 1940-ben, a II. 1942-ben látott napvilágot. A most megjelentet a szerző már 1944-ben akarta nyilvánosságra hozni, ebben azonban a háborús nehézségek a folyó év nyarúig megakadályozták.

A könyv újrayomását a földreformmal kapcsolatban állami szolgálatba átvett, szakvizsgálóval még nem rendelkező erdőgazdasági alkalmazottak tanulásának a megkönnyítése tette sürgő-sé, mert ezek különben a reájuk nézve életbevágóan fontos vizsgára nem tudtak volna kellően felkészülni. A szerző tehát a kiadással járó, nem csekély anyagi kockázatot kizárólag szakérdekből vállalta.

A munka felöleli az összes erdészeti ismereteket. Az «Erdőgazdaság» f. évi 17. száma már részletes méltatást adott róla. Ezért itt csak azt kívánjuk még hangsúlyozni, hogy a könyvnek nemcsak a szakvizsgára készülő kartársak, hanem a közbirtokossági és közügyi erdők kezelői, a magánerdők tulajdonosai, erdőgazdasági tájékoztatást szerezni kívánó tanulók és felnőttek, sőt azok is egyaránt kitűnő hasznát veszik, akik gazdasági fásításokkal vagy kertészettel foglalkoznak.

Értékét igen emeli egyszerű, világos és könnyen érthető fogalmazása, a szöveg közé helyezett számos szemléltető rajz és fénykép, mert ezek még a nem szakember részére is élvezhetővé teszik a munkát.

Kelendőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy rövid idő alatt már harmadik kiadását érte el; ilyesmi erdészeti irodalmunkban az utolsó félévszázad alatt is alig fordult elő.

A 268 oldal terjedelmű, 33 tábla rajzzal és 44 fényképpel díszített, szép kiállítású könyv ára fűzve 40, félvászon-kötésben 45, egészvászon-kötésben 50 forint. Csomagolás, valamint szállítás címén még 5 forintot kell a szerző nevére a 31.247 sz. postatakarékpénztári csekkzámlára befizetni.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE

REVISTA PADURILOR 1948. 1—2. sz.

Radulescu: A kanadainyár dugványozási távolsága csemetekertben. — A kísérletek szerint 40 cm sor- és 30 cm dugványtávolság bizonyult legmegfelelőbbnek.

Janoczi: Fatermés és fajpar 1947-ben. Románia erdőterülete összesen 6,326,856 ha. Ennek már 84%-a állami tulajdon, 8% jogi és 8% magán-személyek birtokában van. 4.5 millió ha a szálerdő. A fenyvesek területe kb. 1,500,000 ha, ezek évi 3 millió m³ fatermést adnak, a lomberdők pedig kb. 10 millió m³-t, amelynek azonban csak 16%-a szerfa. A jelenleg dolgozó 1300 fűrésztelep teljesítőképessége sokkal több, mint az ellátásukra termelhető famennyiség. Ez a kérdés sürgős intézkedést kíván.

Radulescu: Az erdőtalaj ápolása. A fekete- és erdeifenyő ismert talajjavító hatását, a nyárfélék fokozódó jelentőségét és román állami erdészet talajjavító törekvéseit ismerteti.

Cotta—Popescu—Witting: Az erdészeti alkalmazottak puszkája. — Szolgálati fegyvernek a «drilling» a legmegfelelőbb.

Baroncea: Két főhn története a Keleti-Kárpátokban. Részletes időjárási adatokkal és térképekkel is megvilágított érdekes tanulmány.

Popescu: Busszólával mért ferde hosszak átszámítása vízszintesre, grafikus úton. A szerző szerkesztette vonalas ábrával gyors a munka.

Vlad: Az aszály hatása az erdőtenyészetre. A Baragan nevű s a mi Alföldünkhöz hasonló steppén 1945-ben, 1946-ban végzett megfigyelések adatai. Csemeték, külföldi fajok szelvedtek leginkább, gomba- és rovarkárosítók nagyobb mértékben jelentkeztek.

Comes: A szabédi erdészeti kísérletek. A Mezőség kopárainak legmegfelelőbb erdősítési módját kutató állomást még boldogult emlékü *Vadas Jenő* professzorunk létesítette 1893-ban. A román szakemberek folytatták a munkát s ma már 50 év adatai alapján tervezik intézkedéseiket.

LESNICKA PRÁCE. 1948. 1—4. sz.

Dr. Papanek—Dr. Jurga: Új sodronykötélpályák. A Svájcban gyártott «*Wyssen*» és «*Lasso Kabel*» nevű szabadalmazott szállítóberendezéseket igen jó eredménnyel alkalmazzák Csehszlovákiában. A szerzők részletesen ismerik a telepítés legjobb műszaki megoldásait és leggazdaságosabb használati módját.

Svec: Az eszményi szálalóerdő elmélete. A folytatólagosan, 4 füzetben közölt tanulmány összefoglalásaként a szerző maga is megállapítja, hogy az elképzelt ideális állapotot a gyakorlat aligha tudja megvalósítani.

Drovacek: Erdészeti dokumentáció. Az erdőgazdálkodás a fatermelés mennyiségi, minőségi és tüzeti eredményeinek tartós növelésére törekszik. Ehhez az összes természeti, műszaki és gazdasági tényezők ismeretére, változásuk, egymásrahatásuk mértékének állandó ellenőrzésére van szükség. Azt a tevékenységet, amely az adatok összegyűjtésével, rendszerezésével és tárgyilagos kiértékelésével foglalkozik *dokumentáció*-nak nevezzük. Új tudományág, jó magyar szó még nincs is rá, talán *okmányozás*-nak mondhatnók (mert valóságos, ellenőrzött adatokra kell épülnie). Tágabb értelemben az erdővel, mint felette sokrétű életközösséggel fűzött gazdálkodás elemeit s ezek kialakulását kutatja, szűkebb értelemben az erdőgazdaság egyes ágainak a végső eredményét elemzi. Hogy ilyen vizsgálatoknak egyre fokozódik a jelentőségük, nem szorul bővebb magyarázatra.

Dr. Lhota: A parketta vízfelvévőképességének jelentősége. Mind a félgártmány (fríz), mind pedig a kész parketta nagymennyiségű vizet vehet fel a levegő páratartalmából. Különösen földszinti helyiségekben okoz komoly bonyodalmakat a beépített parketta dagadása. A szerző ervevonatkozó beható tanulmányai alapján ezért szükségesnek látja a levegő viszonylagos páratartalmának a megállapítását a szobajövő helyiségekben és a parketta-lécek nagy nyomás alatt történő (kompressziós) kiszáraitását olyan nedvességlokra, amely a helyiség páratartalmának megfelel. A kompressziós szárítás a fa edényeiben eltorzulásokat idéz elő és megnehezíti a további vízfelvételt.

Masková: Az évgyűrűk és a hormonelmélet. A fák vastagsági növekedését nem csupán a tápanyag mennyisége szabja meg, hanem azt — mint *Snow* vizsgálatai (1935) kiderítették — elsőorban egy *auxin* nevű hormon szabályozza, amely a cambium terméke. A mesterségesen előállított «heteroauxin» nevű készítménnyel végzett kísérletekről a szerző fényképekkel kísért érdekes adatokat közöl.

ALLG. FORST- UND HOLZWIRTSCHAFTLICHE ZEITUNG. 1948. 1—6. sz.

Hartmann: A termőhely megítélése a termelés növelése érdekében. — Gyakorlati példával igazolja, mennyire fontos az összes tényezők pontos ismerete, mert az erdőrendező is csak abban az esetben készíthet jó üzemtervet, ha hiánytalan termőhelyi értékelésre épített erdőművelési tervezésre alapítja.

Fu'terer: Építmények tervezése, lavináknak az utakról való elhárítására. — Néhány igen szép fényképen mutatja be a megoldás helyhelyesb módjait.

Wanner: Az üzemtervek hibái. — Sorra veszi, melyek azok a tévedések, amelyek az állomány korának, a termőhelyi nitrogén-évi, az erdő ültés mértékének, valamint az elegyarányoknak a megállapításakor leggyakrabban előfordulnak és néhány jótanáccsal szolgál az üzemervő szállításának, a köztes-használatnak, a tisztások erdősítésének stb. kérdésében.

Hajner: Az erdei úthálózat fejlesztése. — A helyes erdőművelésnek, a jövedelmezőbb használatnak a fokozottabb feltárás az előfeltétele, különösen hegyvidéken. A szállítás céljából létesített egyes építmények (csúsztatók stb.) nem helyettesíthetik mindenütt az utakat. Viszont ezek gazdaságosságát nagyban emeli a korszerű szállítóeszközök (traktorok, kétélvontatók stb.) alkalmazása. Az utak tervezésekor tehát ezeket is figyelembe kell venni.

Különfélék

Erdőgazdasági középiskolánk

Régi igazság, hogy minden gazdasági ág fejlődése során a gyakorlat kívánalmait újabb és újabb intézmények létesítésében jutnak kifejezésre. Minél termelékenyebb a talaj s minél szorgalmasabbak a művelői, annál több és változatosabb a gyümölcs.

A magyar erdők szakszerű kezelése már az I. világháború előtt kellő felkészültségű üzemi tisztviselők szolgálatbaállítását követelte így született meg — éppen 30 évvel ezelőtt — *Kaán Károly* elgondolása alapján 1918-ban a Temesvár melletti Vadászerdőn az első magyar középfokú erdészeti szakiskola. Ennek a célja az volt, hogy főleg a kincstári erdőgazdálkodásokban érzett szakemberhiányon segítsen. A trianoni békeszerződés azonban az államnak csak 80.000 k. hold erdőt hagyott meg, a magángazdaságok idegenkedtek a Vadászerdőről Tatára áthelyezett iskola neveltjeinek az alkalmazásától, s ezért történt, hogy nyolc évi működés után be kellett csuknia kapuit.

Ma azonban a magyar erdők 75%-a az állam tulajdona, felügyeleti joga a többiekre is kiterjed és — nem utolsósorban — a gazdálkodás is egyre belteresebbé válik, eljött tehát az ideje annak, hogy intézményes formában biztosítsák az erdészeti üzemi tisztek kiképzése és állandó pótlása.

A földművelésügyi minisztérium erdészeti osztálya dícséretre méltó buzgalommal, soronkívül végezte el — *Pető János* főerdőtanácsosnak, a szegedi királyhalmi erdész-szakiskola igazgatójának oadaód közreműködésével — a szükséges elemunkálatokat. Ennek eredményeként látott napvilágot a 187.300/1948 F. M. sz. rendelet, amely megajándékozta szakunkat az új iskolával.

Ünnepélyes megnyitása október hó 17-én valóban ünnep volt. Nemesak azoknak, akik sokat harcoltak és fáradtak a megvalósulása érdekében, hanem azok részére is, akiket ez az iskola készít majd elő a népi demokrácia közösségi szellemében a magyar erdők önzetlen szolgálatára.

Ezért volt komoly súlya mindannak, amit nekünk Esztergom adott: bírálatban, programmban és ígéretben egyaránt. A földművelésügyi minisztert *dr. Bencsik István* államtitkár, a Málled Közponi Igazgatóságát *Osváth István* min. tanácsos, a Műegyetem bányász- és erdőmérnöki karát *Sébor János* prodékán képviselte. De résztvettek az ünnepélyen őszinte meleg érdeklődéssel szakmánk valamennyi ágazatának és szakszervezetünk csoportjainak a kiküldöttein kívül Esztergom vármegye és város hatóságai, valamint az iskolák, politikai pártok és a sajtó képviselői is.

Jablánczy Sándor igazgató rövid megnyitója után *Madas András* elemunkás-erdőmérnök méltatta a nap jelentőségét. És a nagyjából látku-